

mig antyde Oplysninger — ellers kunde vi jo fortsætte Betragtningerne derover og søge dem selv — vil det være mig kjær. Jeg har kun fremhævet disse almindelige Betragtninger her ogsaa for at spaa. Jeg venter jo ikke, at det ærede Thing i mindste Maade skal lægge Bægt paa, hvad jeg siger; jeg er vant til, at de Herrer, naar jeg former mine Udtalelser i Forslag, slaa dem ned. De kunne gjøre det til en Tid, men det vil ikke holde, mine Herrer. Man kommer i de bredere Lag af Befolkningen til Erkjendelse af, at den Tillid, som man har ydet Folkethinget i politisk Henseende, — at man troede, at nu stod man fast for at værgø Menigmands almindelige Valgret og Bevillingsret, altsaa Frihedens Betydning for Smaaamanden — er svigtet, saaledes vil man ogsaa mere og mere komme til Erkjendelse af, at vi ved Etableringen af en ny Grundlov, hvor Ministeriet faktisk har Overtaget med deres provisoriske Finantslove, kommer man kun paa Døfternes Vej og ikke videre, fordi der ingen virkelig politisk Magt ligger bag ved. Det vil man komme til Forstaelse af, og Folkethinget vil faae et andet Udseende, det er min Overbevisning. Den Politik vil ikke gennemgaaende komme til at tiltale de 200,000 danske Borgere, jeg har nævnt. De ville faae Dinene op for, at hverken de Herrer's saakaldte Forhandlingspolitik eller deres ny Grundlovs politik har nyttet dem det Allermindste, fordi den gaar bort fra at samle Kræfterne til en enig og stærk Magt. Først naar Befolkningen staar saaledes, at Folkethingets Beslutninger komme til det høie Landsting efter at være Udtrykket for en stærk Folkevillie, vil jeg antage, at Regeringen vil lede disse Beslutninger til det bedst mulige Udfald, saaledes at de faae Betydning, og derved vil det høie Landsting ganske vist ogsaa komme til en Erkjendelse af, hvorledes deis Stilling er ogsaa i Forfatningslivet. Forfatningen er ikke dannet, for at nogle Godseiere eller nogle enkelte Privilegerede gennem det ene Thing skulle kunne forhindre, hvad Samfundstilstandene, Nødsærdigheden og Nødvendighed kræve den ene Gang efter den anden, selv om de kunne have en rent ydre formel Ret dertil. Ret, det gaar det privilegerede Thing her som andet Steds; de kunne prøve og undersøge Alt og saa høie af i Tide for Folkets Villie.

Thorup: Ja, jeg tror, det vil nytte Husmændene, saavel Fæstere som Leiere rundt omkring i Landet lidet, at høre lange og store Taler om Forfatningspørgsmaal, Eiendomsfordeling o. s. v., saa jeg skal ikke indlade mig paa det Foredrag, som vi hørte

af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg). Eiheller skal jeg tage mig paa som han at være Spaamand, thi hos et oplyst Folk staa Spaamændene ikke høit i Kurs, saa det skal jeg lade ligge Altsammen. Jeg kan ikke Andet end beklage, at den kjølige Stilling, som den ærede Indenrigsminister indtog til Forslaget, saaledes som det nu er affattet, kun giver mig lidet Haab om, at vi kunne faae noget Virkeligt gennemført. Det er min bestemte Overbevisning, at der trænges til, at Husmændene, saa vel Fæstere som Leiere, kunne komme til at indtage en mere selvstændig Stilling, saaledes at de ikke hvert Halvaar skulle frygte for at blive jagede bort fra den Eiendom, hvortil de have knyttet deres Arbeidskraft i det foregaaende Aar eller flere Aar, og jeg kan ikke forstaa, at den ærede Indenrigsminister kan mene, at det, vi her have foreslaaet, er et Indgreb i Eiendomsretten. Det har været vor Opfattelse, navnlig ved, at vi have foreslaaet, at Husene skulde overtages og afleveres ved Syn, at der ikke skulde ske nogen Uret til nogen af Siderne, saa at Fæstere og Leiere, hvis de ikke havde høstet den fulde Erstatning for de Forbedringer, de have gjort, skulde have det Beløb tilbage, som de have anvendt paa den Forbedring, som de have foretaget, hvorimod de, hvis de selv have indvundet en saa stor Fordel, som Forbedringen har kostet, jo ingen Erstatning skulle have. Det forekommer mig, at vi have søgt saa meget, som det staar til os, at dele retfærdig og ligelig mellem vedkommende Eiendomsbesidder og vedkommende Fæster eller Leier, og dersom det, som vi her have foreslaaet, skulde være et Indgreb i Eiendomsretten, have vi tidligere gjort langt større Indgreb i Eiendomsretten overfor Godseierne og forresten ogsaa overfor Gaardeierne, navnlig ved Forordningen af 27de Mai 1848. Enhver vil se, at det, eftersom Forholdene vare, da Forordningen af 1848 udkom, var et meget stort Indgreb, man da gjorde i de Rettigheder, som Godseierne da mente at have. Men det har i alt Fald paa ingen Maade været vor Mening, og derfor ere vi ogsaa deri vegne bort fra en hel Del af de Bestemmelser, der bleve vedtagne her i Fjor. — Jeg tror at kunne sige med Sandhed, at det Forslag, som blev vedtaget her i Fjor, egentlig ikke var Noget, man ønskede skulde blive optaget til Lov, man ønskede kun at faae Forhandling i Gang med det andet Thing, og derved gennem faae et Forslag, der kunde høde paa de Forhold, vi sigte til. Det forekommer mig og vistnok Enhver, at, som Forslaget blev vedtaget af dette Thing, og som det var foreslaaet i Fjor